խեղդ[ե]ն և գլխատեն. և յամենայն օր մէկ, երկու և երեք անգամ ղունտախ գտանին ձգեցեալ ի ցերեկի, որպէս զի հրդեհիցի ստամպոլ[1]։ (Հ. Պ[օղոս] Վ. [Կ. Պոլսեցի Սիմոնեան] առ Մխիթար. 1731, սեպտեմբերի 7. ի ստամպոլ)։

իլ.

Մար Իսուֆ հռչակաւոր ուղղափառ կաթուղիկոսն նեստորականաց աստ է, և ի վաղիւն ելանէ ի ճանապարհ գնալ յԻլպով, և անտի ի Վիէնայ, և անտի ի տեղդ, և ի տեղէդ՝ ի Հռոմ. և աստ յոյժ մեծարեցաւ ի վանականաց և ի հրեշտակաց, մանաւանդ ի մերմէ հրեշտակէ. ապա պատշաճ է պատուիլ նա և ի մէնջ երբ յայդր լինիցի. զի անտանելի է կրեցեալ հալածումն ի դմանէ սակս հաւատոյ որպէս և գիտէք ի վաղուց ժամանակաց, յորս ոչ միայն լուսաւորեաց զտիրանակերտն և զնինուէ, այլ ևս շրջակայ վայրս, մինչև ի հասանիլ ի Հալէպ, ի Դամասկոս, և ի Բաբիլոն. և ես ի մանկութենէ լսէի զդուրա գործն. և արդ յատկաւ աչօք տեսանելոյ զանձն արժանի եղէ։ (Հ. Յակոբ [Կարնեցի Ներսեսեան] առ Մխիթար. 1731 յունիսի 15. ի Կ. Պոլսոյ)։

իբ.

Ձայս նոր լուր լուաք, զի տաճկունքն ի մէջ իւրեանց ասացեալք են, թէ ղըզլպաշի թագաւորն զհամարձակութիւն տուեալ է մոսքովին ղէպ ի Հինտիստան եղեալ իւր երկրացն տիրել։ Եւ այս տաճկացն իցէ ընդդէմ. և երևեալ իցէ սոցա վերստին աւերիլ ընդ նմա։ (Հ. Պ[օղոս] Վ. առ Մխիթար. 1832. յունիս 13. ի Ղալաթիա)։

ի.

Կոստանդինուպոլիս սաստիկ մահ է ընկած, որքան ժամանակ է մինչև ցայժմ, դեռ ևս գոյ, որովհետև էլչիներն երկիւղէ մահուան փախած են...։ Ղզլպաշին պատերազմի որպիսութիւնն մինչև ցայսօր ճշմարիտ բան ոչ գոյ. միայն ոմանք ասեն թէ հաշտութիւն և խաղաղութիւն է. և այս իմայ որ ղզլպաշի Էլչին ստամբոլ առաջագոյն բանտն էր, այժմ իանած են և մեծագոյն պատուով ուղղեվորած առ իւրայինսն, և մի ևս Էլչի նորագոյն է եկած ստամբոլ, այսպիսեօքս յայտնի նշան է հաշտութեան։ (Խաչիկ Յակոբեան առ Մխիթար. 1732 Հոկտ. 12. Իզմիր)։

լա.

Արդ տեղիս որպիսութիւնն, նշան վատ երևայ, զի օր ըստ օրէ իբրև պատիժ երևայ, զի այլազգի դատաստանն վերացեալ է, առաւել նեղութեան և ճգանաց միջի են ազգն հայոց, իբրև իսրայելացիք ի ձեռս Փարաւոնի։ Զի բազում մարդիկք տնով չևեցին աստի, ոմանք գնալով Իզմիր, ոմանք ի Կոստանդինուպոլիս, և ոմանք ի տրապիզոն, ոմանք ղըրմ և ոմանք այլ ուրեք. իսկ մնացեալքն այլ հնար որոնեն չուելոյ։ (Հ. Յակոբ առ Մխիթար. 1732 դեկտ. 10. [Կարին?])։

լբ.

Լուսաւորչայ ժամն սկսան ի դեկտ. 13... և Կապուտիկն գրագիր է ի վերայ մշակաց, որք վասն շինութեան եկեղեցւոյն բանին։ (Հ. Պ[օղոս] Վ. առ Մխիթար. 1732 դեկտ. 24. [Կ. Պոլիս])։

---

1. Սուլթան Մահմուտ Ա.ի ժամանակն է։